

PRZEDŁUŻENIE KONTAKTU

PRZEDŁUŻENIE KONTAKTU

czyli jednonarodowe spotkanie
podsumowujące

PRZEDŁUŻENIE KONTAKTU, CZYLI JEDNONARODOWE SPOTKANIE PODSUMOWUJĄCE

„Gdy zamykam oczy, widzę...”, czyli o korzyściach ze spotkania podsumowującego	04
Przykładowy program wyjazdowego (dwudniowego) spotkania podsumowującego	05
Przykładowy program krótkiego (kilkugodzinnego) spotkania podsumowującego	06
Dawno, dawno temu..., czyli jak ponownie zintegrować grupę po powrocie ze spotkania młodzieży	07
Z dystansem, czyli refleksja po powrocie ze spotkania młodzieży	11
Ambasadorzy wymiany, czyli młodzież promuje spotkania polsko-niemieckie	16
Zróbmy to razem, czyli dokumentacja projektu inaczej niż zwykle	19

„GDY ZAMYKAM OCZY, WIDZĘ...”, czyli o korzyściach ze spotkania podsumowującego

Ewa Wieczorkowska

Jednonarodowe spotkanie podsumowujące traktowane jest często po macoszemu, a tymczasem stanowi ono istotny element uzupełniający doświadczenia wyniesione z polsko-niemieckiego projektu. Jego głównym celem jest podsumowanie i ewaluacja minionych wydarzeń oraz, jeśli to możliwe, zaplanowanie kontynuacji wymiany. Spotkanie takie pozwala grupie spojrzeć na zakończony projekt i skomentować go z perspektywy czasu, a tym samym udzielić organizatorom cennych wskazówek na przyszłość.

Dobrze zaplanowane podsumowanie projektu nie musi trwać długo.

W warunkach szkolnych możesz spotkać się z grupą po południu, po lekcjach. Uczestnicy powinni się wtedy skupić na kluczowych elementach, takich jak: przypomnienie zrealizowanych działań, omówienie przebiegu i podsumowanie wymiany, wyciągnięcie wniosków na przyszłość i zaplanowanie kolejnego projektu.

WSKAZÓWKA DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

Jeśli spotkanie odbędzie się w szkole, to ważne jest, aby młodzież nie czuła się jak na lekcji. Przygotuj wspólnie z uczniami salę, odsuńcie ławki, postaraj się stworzyć swobodną atmosferę oraz przestrzeń do działania i przywoływania wspomnień. Aby wprowadzić w nastrój spotkania, możesz na przykład zrobić pokaz slajdów z wymiany lub przeprowadzić kilka ćwiczeń z animacji językowej.

Najkorzystniejsze jest wyjazdowe spotkanie podsumowujące, na przykład weekendowe. Zmiana otoczenia oraz oderwanie się od codziennych obowiązków sprzyjają dynamice grupy. W takich okolicznościach i przy odpowiedniej ilości czasu refleksja może być głębsza, a pomysłów na przyszłe działania – więcej.

PNWM dotuje dwa dni jednonarodowego spotkania podsumowującego młodzieży. Informacje oraz formularz (załącznik do wniosku właściwego) znajdziesz na www.pnwm.org
-> Dotacje.

**PRZYKŁADOWY PROGRAM
WYJAZDOWEGO (DWUDNIOWEGO)
spotkania podsumowującego**

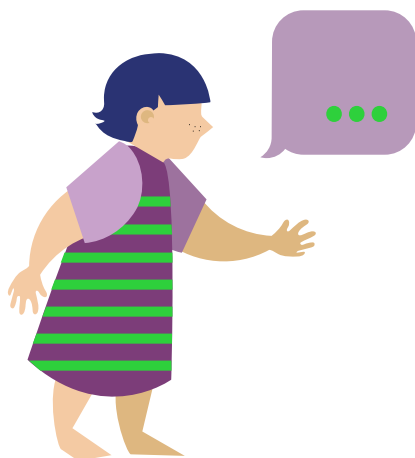

GODZINA	PUNKT PROGRAMU	
DZIEŃ PIERWSZY		DZIEŃ DRUGI
8.00		Śniadanie
9.00	Przyjazd, zakwaterowanie	<i>Jesteśmy ambasadorami!</i> (cz. I) – burza mózgów: jak przedstawić rezultaty projektu? (📄) ZESZYT 4, s. 16 i 19
10.00	Powitanie oraz przedstawienie programu ramowego i celów spotkania	
10.45		Przerwa
11.00	Ponowna integracja grupy – krótkie ćwiczenie rozgrzewające i wzmacniające współpracę w grupie (📄) ZESZYT 4, s. 7 Powrót do spotkania „Gdy zamykam oczy, widzę...” – wizualne odtworzenie polsko-niemieckiego spotkania młodzieży (📄) ZESZYT 4, s. 12	<i>Jesteśmy ambasadorami!</i> (cz. II) – jak przedstawić rezultaty projektu? Wnioski, podział na grupy w celu stworzenia dokumentacji poprojektowej (na przykład fotokolażu, komiksu, artykułu, wystawy, informacji na stronie WWW szkoły lub na Facebooku)
13.00	Obiad + przerwa	
14.30	„Z dystansu” (cz. I) – wspólna ewaluacja projektu (📄) ZESZYT 4, s. 11	<i>Jesteśmy ambasadorami!</i> (cz. III) – ciąg dalszy tworzenia dokumentacji projektu. Praca w małych grupach
15.45	Przerwa	
16.00	„Z dystansu” (cz. II) – ciąg dalszy refleksji, na przykład w małych grupach	<i>Chcę przeżyć to jeszcze raz!</i> – burza mózgów: zbieranie pomysłów na kolejne spotkanie polsko-niemieckie
17.00	Przerwa	Pożegnanie i wyjazd
17.15	„Z dystansu” (cz. III) – ciąg dalszy refleksji, na przykład omówienie na forum wyników pracy w małych grupach	
18.30	Kolacja	
19.30	Wieczór wspomnień (na przykład prezentacja zdjęć, <i>the best of...</i> – akcja uczestników lub happening)	

**PRZYKŁADOWY PROGRAM
KRÓTKIEGO (KILKUGODZINNEGO)**
spotkania podsumowującego

GODZINA	PUNKT PROGRAMU
15.00	Wprowadzenie – krótkie ćwiczenie kooperacyjne (👉 ZESZYT 4, s. 7) lub animacja językowa (👉 ZESZYT 3). Wizualne odtworzenie spotkania: pokaz zdjęć, pamiątek przyniesionych przez uczestników, przypomnienie najważniejszych wydarzeń
15.45	Ewaluacja w małych zespołach (👉 ZESZYT 4, s. 11) – Co dało mi spotkanie? – Czego zabrakło? – Czego bym sobie życzył na przyszłość? Utrwalenie najważniejszych informacji na plakatach lub w formie kolażu. Zdjęcia z kolorowych czasopism symbolizujące dane tematy ułatwią ubranie przeżyć w słowa.
16.15	Omówienie wyników pracy na forum grupy, podsumowanie
16.45	Praca w małych grupach: stworzenie dokumentacji poprojektowej (👉 ZESZYT 4, s. 19), na przykład kolażu, aktualizacja zdjęć lub informacji na Facebooku, umieszczenie krótkiej informacji na stronie WWW szkoły
17.30	Zebranie pierwszych pomysłów na kolejne spotkanie polsko-niemieckie
18.00	Pożegnanie

DAWNO, DAWNO TEMU..., czyli jak ponownie zintegrować grupę po powrocie ze spotkania młodzieży

Ewa Wieczorkowska

Na spotkaniu podsumowującym przydatne jest wprowadzenie działań wzmacniających integrację, aby grupa na nowo poczuła się zespołem. Zazwyczaj im dłuższa jest przerwa między kolejnymi spotkaniami, tym słabsza staje się więź między członkami grupy. Jeśli podsumowanie odbywa się tuż po wymianie, ponowna integracja nie jest niezbędna, przyda się jednak, żeby ponownie wprowadzić uczestników w nastrój spotkania, wzmocnić tożsamość grupową i zainspirować do kontynuowania współpracy. Jeśli spotkanie podsumowujące odbywa się po dłuższym

czasie, koniecznie trzeba od nowa zintegrować grupę, przypomnieć młodzieży, co wspólnie przeżyła, i zachęcić ją do nowych działań.

Nastawiona na kooperację i komunikację integracja ma znaczenie również w wypadku wymiany szkolnej. Uczniowie spotykają się co prawda regularnie na lekcjach, ale codzienność szkolna różni się od doświadczenia polsko-niemieckiego spotkania młodzieży, inne są jej priorytety i zadania.

Magiczne obręcze

CEL	współpraca w grupie, wzmocnienie więzi grupowych
CZAS	15 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	tyle obręczy gimnastycznych (szarf, obręczy z grubego sznurka) o średnicy około 1 metra, ilu uczestników

Uczestnicy ustawiają się w kręgu, przewieszają obręcze (jedna między dwiema osobami) i chwytają się za ręce. Zadanie polega na przetransportowaniu obręczy po okręgu, bez puszczenia rąk. Przesuwane obręcze nie mogą się dotknąć. Ćwiczenie dobiega końca, kiedy wszystkie obręcze wrócą do pozycji startowej.

Charakterystyczna dla tego ćwiczenia jest konieczność skoordynowania działania przez wszystkie osoby uczestniczące. Sens takiego współdziałania możesz omówić z nimi po zakończeniu ćwiczenia.

WARIANT

Ćwiczenie będzie trudniejsze, jeśli przeprowadzi się je z zamkniętymi oczami. Wtedy jedna z obręczy powinna być oznaczona na przykład wstążką.

Lina

CEL	współpraca w grupie, wzmocnienie więzi grupowych
CZAS	około 30 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	lina o długości co najmniej 3 metrów, opaski na oczy

Około jednej piątej uczestników opuszcza wraz z Tobą salę. Za drzwiami zawiąż im oczy. Poproś, żeby poczekali na korytarzu, ale nie udzielaj im żadnej informacji o zasadach ćwiczenia. Następnie umocuj w sali linę (mniej więcej na wysokości 1 metra, tak aby nie dało się jej łatwo przeskoczyć). Poinformuj pozostałych uczestników, że ich zadaniem jest przeprowadzenie całej grupy (łącznie z osobami spoza sali) nad liną w taki sposób, żeby jej nie dotknąć. W wypadku dotknięcia cała grupa wraca do pozycji wyjściowej. Przy realizacji tego zadania nie można używać niczego, co znajduje się w sali (krzesła, stoły). Uczestnicy, którzy nie mają zawiązanych oczu, wprowadzają do sali osoby z opaskami na oczach i przekazują im informacje o zadaniu.

WSKAZÓWKA DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

Przełącz grupie tylko cel i zasady zadania, bez dodatkowych wyjaśnień. Do uczestników należy interpretacja polecenia i wspólne ustalanie strategii wykonania zadania. Ćwiczenie kończy się z chwilą pomyślnego przejścia przez linę całej grupy albo w przypadku złamania reguł. Z grupy możesz wcześniej wyłonić obserwatorów opisujących przebieg ćwiczenia: co mówią osoby uczestniczące, co robią, jak reagują? Zwróć uwagę na bezpieczeństwo przy wykonywaniu tego ćwiczenia. Na zakończenie podsumuj ćwiczenie z grupą.

Przykładowe pytania:

- Co się działo podczas ćwiczenia?
- Jak się czuły osoby, które nie miały zawiązanych oczu?
- Jak się czuły osoby, które nie zaangażowały się w realizację ćwiczenia?
- Co wpłynęło na powodzenie lub niepowodzenie ćwiczenia?
- Co z tego ćwiczenia można zastosować w naszej komunikacji (współpracy)?

Podczas ewaluacji ćwiczy się umiejętność analizowania działania grupy i swojej roli w tych działaniach. Dzięki informacji zwrotnej od uczestników możesz skonfrontować własne obserwacje z emocjonalnymi reakcjami poszczególnych osób.

WARIANT

Ćwiczenie można skrócić, wprowadzając regułę, że na start wraca tylko ta osoba, która dotknęła linii.

Z DYSTANSEM, czyli refleksja po powrocie ze spotkania młodzieży

Ewa Wieczorkowska, Monika Mrówczyńska, Dorota Frassek

Spotkanie podsumowujące odbywa się zazwyczaj kilka tygodni lub kilka miesięcy po wymianie, co pozwala uczestnikom nabrać dystansu do wydarzeń z wymiany. Zmienia się ostrość widzenia, a tym samym i rozkład akcentów wpływających na ocenę spotkania – emocje ustępują miejsca osądowi merytorycznemu. W wypowiedziach młodzieży pojawiają się elementy pominięte podczas podsumowania „na gorąco” w obecności grupy partnerskiej, kwestie, które musiały dojrzeć, pytania czy problemy, na których omówienie nie było czasu i miejsca podczas ewaluacji na spotkaniu. Powrót do własnej grupy narodowej i dystans czasowy wobec wymiany pozwalają także na pogłębioną analizę procesu grupowego: jak kształtował się podział ról w grupie,

w jakim stopniu osoby uczestniczące były zaangażowane w projekt, jak przebiegała integracja i komunikacja z grupą partnerską, jakie cele zostały osiągnięte. Podsumowanie projektu z perspektywy czasu daje także osobom uczestniczącym możliwość zastanowienia się nad własną rolą w grupie, stopniem swojego zaangażowania, znaczeniem spotkania dla indywidualnego rozwoju. Poszerzeniem perspektywy indywidualnej będzie odpowiedź na pytanie o to, jakie znaczenie miało spotkanie dla szeroko rozumianej współpracy i relacji polsko-niemieckich. Można w tym celu zastosować wiele działań ewaluacyjnych opartych na zaufaniu i zapraszających do szczerych wypowiedzi – werbalnych i niewerbalnych.

Oś czasu

CEL	pogłębiona refleksja nad spotkaniem
CZAS	20 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	kartki A3, flamastry

Uczestnicy indywidualnie rysują oś czasu wymiany i zaznaczają na niej najważniejsze – we własnej ocenie – zdarzenia. Następnie w parach opowiadają sobie krótko o tych doświadczeniach. Po rozmowach poproś, aby każda z osób uczestniczących wybrała w myślach kilka najważniejszych dla niej elementów spotkania. Następnie ochotnicy wychodzą na środek i wypowiadają swoją opinię na wybrany temat, na przykład: „Uważam, że wspólne gotowanie bardzo zintegrowało grupę”. Pozostali uczestnicy zajmują miejsce wokół wypowiadającego (tak zwane pozycjonowanie). Jeśli zgadzają się z opinią – stają blisko, jeśli mają inne zdanie – stają dalej. Postaraj się pytaniami ukonkretnić wypowiedzi uczestników.

Gdy zamykam oczy, widzę...

CEL	ocena spotkania
CZAS	20 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	–

Grupa siedzi w kręgu. Poproś uczestników o zamknięcie oczu i cofnięcie się w myślach do miejsca spotkania. Następnie uczestnicy po kolei mówią zdanie: „Gdy zamykam oczy, widzę...” i opisują to, co utkwilo im w pamięci. Zapisz hasła na tablicy. Gdy wszystkie osoby uczestniczące wypowiedzą się, otwierają oczy i wspólnie czytają zapisane hasła, komentując je.

WSKAZÓWKA DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

W celu odświeżenia pamięci możesz przed rozpoczęciem ćwiczenia przypomnieć program i poszczególne elementy spotkania. Wykorzystaj przy tym na przykład zdjęcia lub przedmioty (w tym rezultaty pracy grupowej) przywiezione z wymiany.

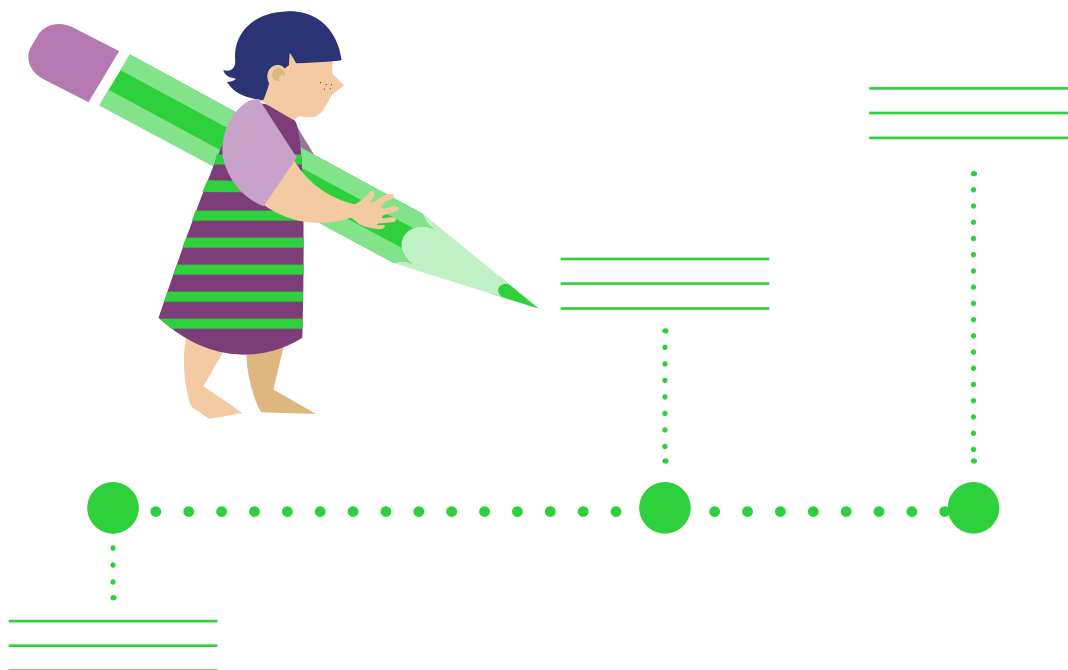
Walizka, pralka, kosz

CEL	ocena spotkania
CZAS	10 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	trzy kartki A3, flamastry

Na jednym arkuszu narysuj walizkę, na drugim – pralkę, na trzecim – kosz na śmieci.
Zaproś młodzież do refleksji:

- Co zabraliście ze sobą w walizce ze spotkania polsko-niemieckiego? Co wam się przydało? Co zapamiętaliście?
- Jakie metody lub punkty programu chcielibyście wrzucić do pralki, żeby je zmodyfikować na przyszłość?
- Jakie punkty programu lub części spotkania można wyrzucić do śmieci i czego lepiej nie powtarzać?

Uczestnicy na wszystkich trzech arkuszach zapisują swoje uwagi, a następnie omawiają je po kolei w grupie.

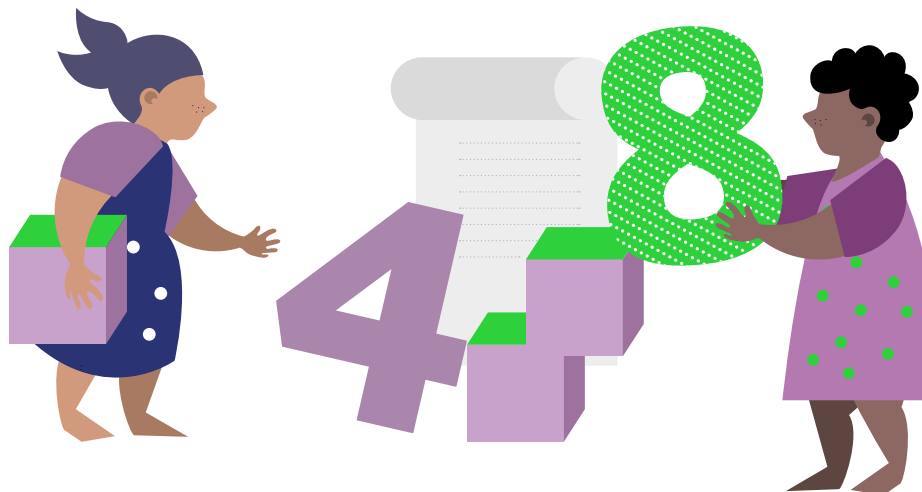
Poczta hybrydowa

CEL	utrzymanie kontaktu z grupą partnerską, refleksja nad spotkaniem, rozwijanie kreatywności
CZAS	30 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	smartfony, zdjęcia cyfrowe z wymiany

Metoda łączy zwyczaj utrzymywania kontaktów korespondencyjnych z zastosowaniem nowych technologii. Zaprosz uczestników do przygotowania pocztówki za pomocą aplikacji mobilnej, która zostanie wysłana pocztą tradycyjną. Każda z osób uczestniczących (ewentualnie cała grupa) wybiera zdjęcie, które chciałaby wysłać swojemu partnerowi wymiany (lub grupie osób), i pisze kilka zdań, na przykład o tym, co pozostało jej w pamięci po spotkaniu. Aby wysłać zdjęcie i tekst, skorzystaj z aplikacji neokartka na (www.envelo.pl) lub ze strony (www.mypostcard.com). Usługa ta jest wprawdzie płatna, ale kosztuje niewiele więcej niż zwykły znaczek.

WARIANT

Grupa przygotowuje wspólną kartkę i wysyła ją do opiekuna grupy partnerskiej, który przekaze ją uczestnikom podczas ich spotkania podsumowującego.

Podróż w przyszłość

CEL	refleksja nad spotkaniem
CZAS	około 30 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	–

Uczestnicy siedzą w kręgu. Poprosz ich, aby zamknęli oczy i wyobrazili sobie, że jest na przykład 2030 rok (w zależności od aktualnego wieku osób uczestniczących). Po chwili fantazjowania o świecie za kilkanaście lat niech otworzą oczy i opowiedzą o tym, dlaczego warto było uczestniczyć w wymianie polsko-niemieckiej, tak jakby chcieli do niej przekonać swoje dzieci, które właśnie stoją przed wyborem: jechać czy nie jechać na wymianę?

Instalacja z wymiany

CEL	refleksja nad spotkaniem, uświadomienie sobie rezultatów wymiany, wzmocnienie więzi między uczestnikami, współpraca w grupie, promocja wymiany w środowisku lokalnym
CZAS	60–90 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	pamiątki z wymiany, gazety, patyki, drut, klej, nożyczki, sznurek

Zadaniem osób uczestniczących jest zbudowanie wspólnej instalacji przestrzennej (lub kilku), która będzie symbolizować korzyści płynące z wymiany. Nie ukierunkowuj uczestników, niech sami wypracują projekt instalacji i poszczególne kroki jego realizacji. Gotowa instalacja może stać się elementem promocji polsko-niemieckich spotkań młodzieży w szkole lub w środowisku lokalnym.

AMBASADORZY WYMIANY,

czyli młodzież promuje spotkania polsko-niemieckie

Ewa Wieczorkowska, Monika Mrówczyńska

To, czy młodzież chętnie będzie opowiadać o projekcie, zależy w dużej mierze od przeżyć, jakich doświadczyła podczas spotkania. Im więcej się zdarzyło, im ciekawsze działania były podejmowane, im więcej wspomnień pozostało, tym chętniej i z większym entuzjazmem młodzież będzie do tego wracać. Nie jest tajemnicą, że to poczta pantoflowa jest najskuteczniejszym i najbardziej wiarygodnym środkiem rozpowszechniania informacji, również

tych o projekcie. Gdy uczestnicy mówią swoim rówieśnikom, że „było fajnie”, to znaczy, że tak było, a jeśli do tego pokażą kilka ciekawych efektów spotkania, będą umieli nazwać wyniesione z niego korzyści, to zyskają uwagę kolegów i koleżanek. Dlatego tak ważna jest w tym wypadku partycypacja – wewnętrzne przekonanie uczestników o potrzebie dzielenia się rezultatami wymiany oraz realny wpływ młodzieży na formę i treść działań.

Przykładowe metody zaprezentowania projektu:

- młodzież organizuje spotkanie poprojektowe dla rodziców, przyjaciół, kolegów i koleżanek ze szkoły (lub innej grupy docelowej), podczas którego prezentuje zdjęcia lub nakręcony i zmontowany na wymianie film o projekcie (📽️ ↗️ **ZESZYT 5**).
- Młodzież wykorzystuje media społecznościowe (Instagram, YouTube, Facebook) do promocji wymiany polsko-niemieckiej.
- Osoby z zacięciem dziennikarskim redagują artykuł do lokalnej gazety (gazetki szkolnej, bloga).
- Uczestnicy spotkania wspólnie przygotowują wystawę fotograficzną w szkole, w miejscowym klubie młodzieżowym, w przestrzeni miejskiej lub w sieci.
- Mniejsze zespoły prezentują projekt w wybranej przez siebie formie (prezentacja, warsztaty, film) na godzinie wychowawczej w innych klasach.

Generator działań

CEL	opracowanie przez uczestników metod promocji projektu
CZAS	około 60 minut
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	kartki A3, flamastry

Podziel grupę na kilkusobowe zespoły, które mają zastanowić się nad sposobami promocji polsko-niemieckiej wymiany młodzieży. Każdy zespół zapisuje na kartkach wszystkie pomysły wraz z możliwościami realizacji, kosztami, wątpliwościami, a następnie omawia je, aż stworzy szkic konkretnych działań. Na pracę w małych zespołach przeznacz przynajmniej 20 do 30 minut. Następnie na forum każda grupa przedstawia swój plan. Jest to także okazja, aby osoby uczestniczące mogły sobie wzajemnie pomóc skonkretyzować pomysły, wyłapać nieścisłości, doradzić, skomentować lub podpowiedzieć, co pozwoli ulepszyć działania promocyjne. Jeśli propozycji jest zbyt dużo, należy wybrać te, które mają największe szanse powodzenia lub są najatrakcyjniejsze.

Wystawa zdjęć

CEL	prezentacja i promocja wymiany polsko-niemieckiej
CZAS	około 5 dni (praca popołudniami dla około 15 osób)
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	zdjęcia ze spotkania w formie cyfrowej, rzutnik, drukarka, papier fotograficzny, antyramy lub listewki na ramy

Pierwszym krokiem jest wybór zdjęć. Zaproś całą grupę do przejrzania materiału zdjęciowego – najlepiej, jeśli zostanie on pokazany za pomocą rzutnika.

Następnie poproś grupę o wybranie na przykład 30 najlepiej opowiadających o projekcie zdjęć, które zostaną zawieszane na korytarzu szkolnym czy w domu kultury. Wyboru można dokonać podczas wspólnej dyskusji lub w głosowaniu, wyświetlając po kolei zdjęcia i licząc głosy. Możesz wydrukować stykówkę ze zdjęciami (miniaturki zdjęć) i poprosić, aby każdy zaznaczył trzy, które mu się najbardziej podobają, a następnie z tych, które otrzymają najwięcej głosów, wybrać zdjęcia na wystawę. Wspólne przeglądanie i wybór zdjęć pozwoli młodzieży jeszcze raz przemyśleć wymianę i ułożyć opowieść o niej.

Kolejnym krokiem jest praca w grupach roboczych. Zaproś osoby uczestniczące do zaangażowania się w prace jednej z grup:

Grupa 1 – obróbka i wydrukowanie zdjęć na papierze fotograficznym,

Grupa 2 – zakup antyram lub zrobienie ram z listewek i umieszczenie w nich fotografii,

Grupa 3 – napisanie krótkich, dowcipnych komentarzy do zdjęć oraz dłuższego tekstu o spotkaniu, który zostanie zawieszony razem ze zdjęciami,

Grupa 4 – przygotowanie zaproszeń dla gości (rodziców, opiekunów, przyjaciół, nauczycieli),

Grupa 5 – otwarcie wystawy, oprawa muzyczna, ewentualnie poczęstunek

Do wybrania miejsca i zawieszenia zdjęć zaangażuj całą grupę. Relację z wystawy dobrze jest udokumentować i przekazać partnerom z drugiego kraju.

WARIANT

Wystawa czasowa: po miesiącu czy dwóch grupa może przenieść wystawę w inne, wcześniej uzgodnione miejsce, na przykład ze szkoły do domu kultury, i ponownie zorganizować huczne otwarcie.

ZRÓBMY TO RAZEM, czyli dokumentacja projektu inaczej niż zwykle

Ewa Wieczorkowska

Przygotowanie dokumentacji projektu nie musi być nudną formalnością, w działaniu tym tkwi bowiem potencjał, który warto wykorzystać. Włącz w opracowanie dokumentacji uczestników spotkania i daj im swobodę w wyborze metod i narzędzi, które im najbardziej odpowiadają. Coraz częściej są to nowe media, umożliwiające nie tylko stworzenie opisu spotkania przydatnego do rozliczenia projektu, ale także rozpowszechnienie informacji na szeroką skalę. Stworzenie na przykład wideobloga, grupy na Facebooku, wspólnego kanału YouTube, strony internetowej (ze zdjęciami, filmami, komentarzami) okaże się dla młodzieży prawdopodobnie bardziej

motywujące i atrakcyjne niż tradycyjne metody dokumentacyjne. Jeśli zdecydujesz się na klasyczny opis, możesz go urozmaicić zdjęciami (na przykład portretami wszystkich osób uczestniczących, reportażem fotograficznym) lub karykaturami wykonanymi według metody „Powiedz mi, kim jesteś” (👉 **ZESZYT 3**), pamiętając, że obraz niesie ze sobą często wyraźniejszy przekaz niż słowo. Jeśli zależy Ci na tym, aby dokumentacja była różnorodna, ciekawa i przedstawiała aktualne informacje o uczestnikach z obu krajów, już na początku wymiany wybierz osoby, które zatroszczą się o robienie zdjęć, rysunków i gromadzenie pamiątek.

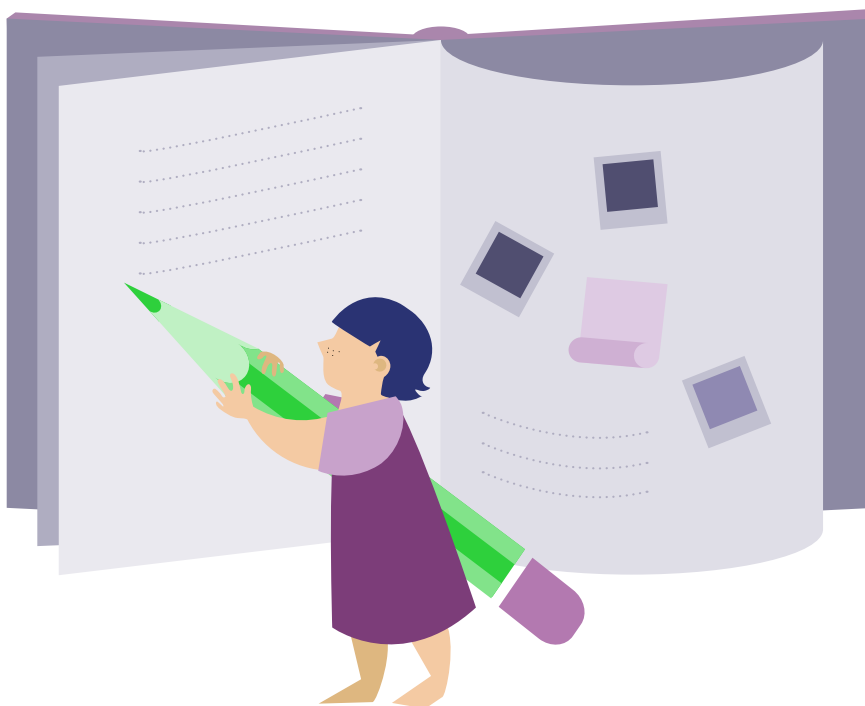

Pamiętnik

CEL	stworzenie dokumentacji spotkania
CZAS	2–4 godziny
LICZBA UCZESTNIKÓW	dowolna
MATERIAŁY	segregator, kartki A4, długopisy, flamastry, kredki, klej, pamiątki z wymiany, ozdoby

Przypomnij grupie najważniejsze elementy programu spotkania. Następnie wspólnie ustalcie, które z nich powinny znaleźć się w dokumentacji. Uczestnicy mogą pracować w parach lub w małych grupach nad poszczególnymi dniami. Swoje zapiski mogą ozdabiać rysunkami lub innymi pamiątkami (bilet do muzeum, zasuszony kwiatek, zdjęcia) zgodnie z własnymi pomysłami. Dodatkową motywacją może być przygotowanie dokumentacji na pamiątkę dla grupy partnerskiej, a także dla grantodawcy.

Kolaż ze zdjęć

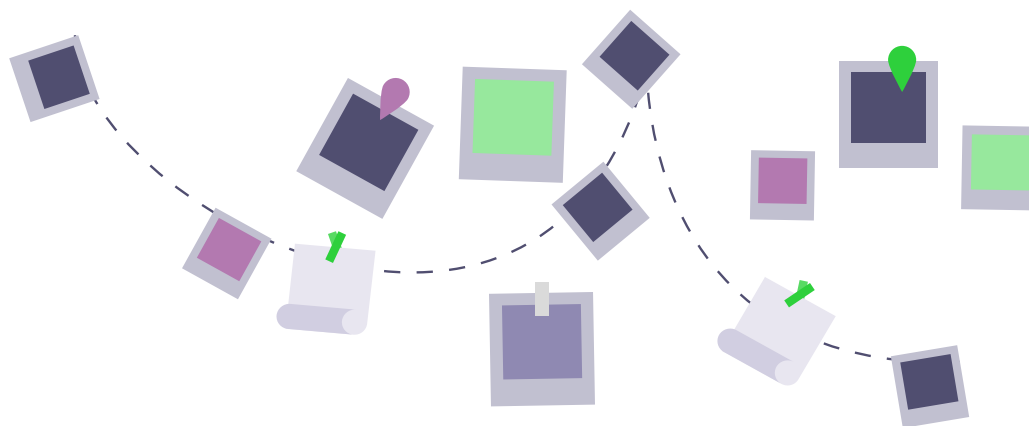
CEL	stworzenie dokumentacji spotkania
CZAS	2 godziny
LICZBA UCZESTNIKÓW	4–8 osób
MATERIAŁY	wydrukowane zdjęcia ze spotkania, kolorowe czasopisma, kartki A3 lub arkusz szarego papieru, klej, pisaki

Osoby uczestniczące najpierw robią spis treści, czyli ustalają, co chcą przedstawić i w jakiej kolejności.

Przykładowe tematy:

- ① Uczestnicy i opiekunowie projektu
- ② Najważniejsze wydarzenia
- ③ Ciekawostki
- ④ Wspólne działania
- ⑤ Hity wymiany
- ⑥ ...

Następnie wycinają ze zdjęć odpowiednie osoby i sceny, po czym tworzą z nich kolaż. Mogą doklejać na przykład wycięte elementy z gazet i dopisywać komentarze. Kolaż można zrobić na dużym arkuszu papieru lub w formie albumu na kartkach A3.

Komiks

CEL	stworzenie dokumentacji spotkania
CZAS	około 3 godzin
LICZBA UCZESTNIKÓW	4–8 osób
MATERIAŁY	kartki A4 lub A5, pisaki, kredki

Przedstaw grupie instrukcję wykonania zadania. W celu zobrazowania pokaż przykłady komiksów. Upewnij się, czy wszyscy podobnie rozumieją konwencję komiksu. Jeżeli jest to konieczne, rozdziel funkcje: redaktor, pomysłodawcy, narratorzy, rysownicy – w zależności od gotowości osób uczestniczących. Ustal czas przeznaczony na pracę, po którym zespoły przedstawią pomysły i pierwsze próbki rysunków.

Komiks powinien interesująco i dowcipnie nawiązywać do realnego przebiegu spotkania. Może opowiadać o całym projekcie lub o jednym z epizodów spotkania. Do wykonania komiksu nie są potrzebne specjalne uzdolnienia plastyczne. Dużo istotniejsze jest uchwycenie humoru sytuacyjnego i umiejętność spojrzenia z dystansem na siebie samych.

Podczas samodzielnej pracy grupy mają czas na wybór konwencji, wykonanie próbnych rysunków, wybór scenek, opracowanie scenariusza. Przeznacz na tę część około 45 minut.

Zaproś wszystkie grupy do ponownego spotkania i przedstawienia koncepcji komiksu. Ustalcie wspólną, spójną wersję oraz dalszy przebieg działań. Daj uczestnikom około 60 do 90 minut na pracę w grupach. W tym czasie upewnij się, czy grupy nie potrzebują wsparcia i czy wszystko przebiega zgodnie z założeniami. W razie konieczności przedłuż czas na wykonanie zadania. Ważne, aby młodzież była zadowolona z rezultatu końcowego.

Następnie na forum zaproś do prezentacji poszczególnych części komiksu. Zastanów się z uczestnikami nad możliwymi sposobami rozpowszechnienia wyników ich pracy.

Dowiedz się więcej!

- ☞ > Hauff Steffen, Szaflik-Homann Joanna, Waiditschka Klaus, *Co za spotkanie! Aspekty polsko-niemieckiej wymiany młodzieży*, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, Warszawa–Poczdám 2018
- ☞ > Jachimska Małgorzata, *Grupa bawi się i pracuje. Zbiór grupowych gier i ćwiczeń psychologicznych*, Oficyna Wydawnicza Unus, Wałbrzych 1994
- ☞ > Jedlewska Barbara, *Animatorzy kultury wobec wyzwań edukacyjnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999
- ☞ > Kozak Agnieszka, *Proces grupowy. Poradnik dla trenerów, nauczycieli i wykładawców*, Wydawnictwo HELION, Gliwice 2010
- ☞ > EuroGames. *Gry i ćwiczenia, Aktion West-Ost*, Düsseldorf 2004
- ☞ > *Ewaluacja w pracy metodą projektu. Pakiet Edukacyjny Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu*, część 4, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu”; do pobrania w formacie PDF na stronie: www.czytelnia.frse.org.pl
- ☞ > *Kooperative Abenteuerspiele 1, Eine Praxishilfe für Schule, Jugendarbeit und Erwachsenenbildung*, red. Rüdiger Gilsdorf, Günter Kistner, Kallmeyer, Klett 2007 (kontynuacja w tomach 2 i 3)
- ☞ > *Praktische Erlebnispädagogik. Bewährte Sammlung motivierender Interaktionsspiele, tom 1*, red. Annette Reiners, ZIEL Verlag, Augsburg 2014
- ☞ > *W tej zabawie jest metoda! Podręcznik dla praktyków polsko-niemieckiej wymiany młodzieży*, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, Warszawa–Poczdám 2014 (wydanie drugie)

PAKIET STARTOWY

PNWM

Publikacja nie na sprzedaż. Dystrybucja wyłącznie przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży (PNWM) lub jej partnerów.

Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Biuro w Polsce:
ul. Alzacka 18
03-972 Warszawa
tel.: +48 22 5188910
biuro@pnwm.org
www.pnwm.org

Biuro w Niemczech:
Friedhofsgasse 2
14473 Potsdam
tel.: +49 331 28479-0
buero@dpjw.org
www.dpjw.org

Druk dofinansowany przez:

